

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7 (forslag til retsplejelovens § 272) og nr. 8-10 (forslag til retsplejelovens § 353), og bemærkningerne hertil.

3.6. Hvem bør kunne retsmægler

3.6.1. Efter Retsplejerådets opfattelse taler erfaringerne fra forsøgsordningen med retsmægling for, at både dommere og advokater bør kunne optræde som retsmægler. Retsplejerådet henviser i den forbindelse bl.a. til, at evalueringen af forsøgsordningen viser, at der har deltaget dommerretsmægler i 59 % af retsmæglingerne, og at det ikke synes at have nogen betydning for mæglingens resultat mv., om mægleren er dommer eller advokat.

Retsplejerådet har dog overvejet, om der er andre forhold, der kan tale for, at retsmæglerne fremover alene skal være enten dommere eller advokater.

3.6.2. Retsplejerådet anfører i betænkningen, at der over for rådet har været rejst spørgsmål om, hvorvidt der kan være principielle betænkeligheder ved at lade dommere fungere som retsmægler. Retsplejerådet henviser til, at det bl.a. er blevet anført, at domstolens – og dermed dommerens – kerneopgave er at afgøre tvister efter gældende ret. Denne opgave er så forskellig fra (rets)mægling, at det kan frygtes, at dommerne vil have meget svært ved at tilpasse sig rollen som retsmægler. Der har endvidere været peget på, at parterne i en retsmægling kan få en forkert opfattelse af og fejlagtige forventninger til retsmæglerens rolle, hvis retsmægleren er dommer, idet parterne risikerer at tage udtalelser fra dommeren som udtryk for, hvordan sagen ville blive bedømt i retten. Dette forstærkes yderligere, hvis retsmæglingen foregår i rettens lokaler. Hvis en dommer i én sammenhæng fungerer som retsmægler og i andre sammenhænge som dommer, vil man i de sidstnævnte tilfælde på grund af retsmæglerens tilbageholdende rolle endvidere kunne få det indtryk, at dommeren – når den pågældende fungerer som dommer – ikke er garant for en kontradiktorisk, offentlig proces og en juridisk korrekt løsning på sagen, da dommeren formentlig – især i traditionel forligsmægling i henhold til retsplejelovens § 268 – vil have svært ved at se bort fra, hvad vedkommende har lært som retsmægler. Anvendelsen af dommere som retsmægler kan således være med til at svække den bredere samfundsmæssige opfattelse af domstolens funktion og autoritet.

Retsplejerådet deler ikke de nævnte synspunkter imod at lade dommere fungere som retsmægler. Retsplejerådet anfører, at retsmæglerrollen ganske vist utvivlsomt kræver noget helt andet end den traditionelle dommerrolle og dommeruddannelse, men ef-

ter Retsplejerådets opfattelse vil dommere med deres baggrund som jurister principielt have de samme forudsætninger som advokater for at tilegne sig de fornødne kompetencer til at fungere som retsmægler ved relevant efteruddannelse. Retsplejerådet bemærker, at et væsentligt element i retsmæglerens opgave er klart at definere sin rolle over for parterne, ligesom det er af stor betydning, at det enkelte embedes procedure for information om retsmægling tilrettelægges således, at det sikres, at parterne får en korrekt opfattelse af mæglerens rolle, både i de tilfælde, hvor retsmægleren er dommer, og hvor retsmægleren er advokat.

Retsplejerådet bemærker endvidere, at der ikke er anført noget i evalueringen af forsøgsordningen, som kunne pege i retning af, at dommernes deltagelse i retsmægling skulle være med til at afsvække tilliden til domstolens troværdighed.

Over for Retsplejerådet har det endvidere været anført, at der kan opstå forskellige interessekonflikter, hvis dommere skal kunne fungere som retsmægler. Det er bl.a. blevet anført, at retsmægling ikke er juridisk virksomhed eller dømmende magt i grundlovens forstand, og at dommere som retsmægler derfor ikke er omfattet af bestemmelsen i grundlovens § 64, 1. pkt., om dommeres funktionelle uafhængighed, hvorefter dommere i deres kald alene har at rette sig efter loven. Når dommere som retsmægler ikke er uafhængige i grundlovens betydning, vil der være et behov for advokater som retsmægler i de sager, hvor offentlige myndigheder eller interesser er involveret. Som en anden interessekonflikt er anført de tilfælde, hvor der er indgået et retsforlig som led i en retsmægling, og dette retsforlig ønskes tvangsfuldbyrdet ved fogedretten. Der vil herved kunne opstå en konflikt, hvis fogeden skal prøve indsigelser, der angår fejl eller forsømmelser begået af en kollega, som har fungeret som retsmægler. Der er i den forbindelse endvidere henvist til, at det følger af bestemmelsen i retsplejelovens § 501, stk. 2, jf. § 270, stk. 2, om fogedrettens prøvelse af indsigelser mod indenretlige forlig, at fogedretten ikke kan prøve indsigelser grundet på fejl eller forsømmelser, som dommeren ved at mægle forlig har gjort sig skyldig i. Hvis dette også gælder for dommere, når de fungerer som retsmægler, vil der være en skævhed i forhold til de tilfælde, hvor det er en advokat, der har fungeret som retsmægler, og hvor der derfor ikke er noget til hinder for fuld efterprøvelse af et forlig.

Retsplejerådet deler ikke de betænkeligheder, der er anført ovenfor. Selv om en dommer i sin funktion som retsmægler – der ikke kan anses for udøvelse af døm-